

LECTORI SALUTEM

Folyóiratunk 2022/1. száma változatos témákat ölel fel, a befektetések narratíváitól kezdve az online oktatáson át a digitális fejlettség nemzetközi összehasonlításáig. Ami összeköti a tanulmányokat, egyfelől a digitalizáció központi jelentősége, másfelől pedig, hogy – nem meglepő módon – közülük több is a COVID-19 világjárvány közvetlen-közvetett hatásait vizsgálja.

Iványi Tamás és Veres István tanulmánya a pandémia turisztikára gyakorolt hatásaival foglalkozik, jelesen a most piacra lépő Z generáció (tehát az 1995 után születettek) turisztikai információkeresési szokásait vizsgálja. A COVID-19 az elmúlt két évben jelentős mértékben átrendezte a turisztikai ipar mind kínálati, mind keresleti. A világjárvány a digitális technológiák szerepének felértékelődését eredményezte, ami a turisztikai döntéshozatali folyamatokat is alapvetően befolyásolta. A szerzők kutatásuk alapján azonban hangsúlyozzák, hogy az általuk beazonosított három fogyasztói csoport között szignifikáns eltérések figyelhetők meg. Elemzésük szerint ez a három csoport nagyrészt életkor- és lakóhelyfüggetlen; a Z generáció egy jelentős része tudatosan használja az online utazási platformokat az utazást megelőző információgyűjtés során, azonban sokak számára még mindig kevésbé fontosak az online felületek.

Tóth András, Bányász Péter és László Gábor írásukban szintén a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos, társadalmi relevanciával rendelkező kérdést dolgoznak fel. Az interneten nyilvánosan elérhető megosztásokat több mint másfél éves időtartamot és 30 nyelvet felölelően elemző kutatásokban szentimentanalízis segítségével a különböző oltóanyagokkal kapcsolatos állampolgári attitűdöt vizsgálják hazai és nemzetközi összehasonlításban. A COVID-19-hez köthető infodémia világszinten jelentős mértékben rombolta a tudományba vetett bizalmat és a különböző áltudományos elképzelések láthatóbbá válását eredményezte, a szerzők megállapítása szerint azonban Magyarországon rosszabb az egyes vakcinák megítélése, mint globálisan.

Lazán kapcsolódik a világjárvány által felvetett problémákhoz Major Lenke, Nemesztovszki Zsolt, Kovács Cintia, Urbán Dorottya és Boros Orsolya tanulmánya, amely azt a kérdést teszi fel, hogy vajon az online tanulási környezetben fejleszthetőek-e a pedagógusok online oktatással kapcsolatos kompetenciái. Írásukban a szerzők az általuk készített, az online eszközök tanórai használatát oktató 5 hetes online kurzuson résztvevő 255 pedagógus tevékenységét elemzik.

Bánhidi Zoltán, Madina Tokmergenova és Dobos Imre tanulmányukban Oroszország digitális fejlődését hasonlítják össze az Európai Unió országaival öt fő dimenzió mentén. Többváltozós statisztikai elemzésük alapján megállapítják, hogy az ország közepesen fejlettnek tekinthető a digitalizáció tekintetében, azonban a szerzők felhívják a figyelmet arra, hogy nem szabad figyelmen kívül hagyni azokat a sajátosságokat, amelyek az ország geográfiai és gazdasági jellegzetességeiből fakadnak. Ezek alapján ugyanis Oroszország egymaga önálló csoportba tartozik a vizsgált országokon belül.

Póra András tanulmánya a befektetések narratívájában a múlt század második felétől végbemenő változásokat vizsgálja. Míg a befektetői hangulat mindig is meghatározó eleme volt a pénzügyi piacoknak, addig a század közepétől a tőzsdei hangulatra alapozott módszerek a hatékony piacok elméletének dominánssá válásával kikerültek a tudományos vizsgálódások fősodrából. A 21. századtól kezdődően, a viselkedései közgazdaságtan hangsúlyossá válásával azonban ismét előtérbe került a piaci hangulat vizsgálata, ezzel a befektetések narratívája visszatért a kezdeti értelmezéshez. Ennek alátámasztására a szerző a GameStop-jelenséget mint esettanulmányt vizsgálja, és ennek kapcsán áttekinti a piaci buborékokra vonatkozó elképzeléseket és a tőzsdei hangulatot mérő hangulati indikátorokat.

Nyitrai Endre kutatásában az elektronikus adatoknak, digitális nyomoknak a bűnüldözésben betöltött jelentőségét, illetve ennek jövőbeli lehetőségeit tárgyalja. A tanulmány bemutatja, hogy a folyamatosan növekvő magyar nemzeti adatvagyon felhasználása nélkülözhetetlen a bűnüldöző hatóság nyomozati munkájának szempontjából. A széleskörű és hatékony alkalmazáshoz azonban egyfelől kezelnie kell a különböző forrásokból származó adatok kombinálásának problémáját, másfelől az adatok kezelésébe vetett állampolgári bizalmat is fent kell tartani a már meglévő, illetve a jövőben létrejövő szigorú és transzparens adatvédelmi jogszabályok révén.

A számot Krek Norbert recenziója zárja Jon Peterson *The Elusive Shift: How Role-Playing Games Forged Their Identity* című, a szerepjátszás kialakulásának történetét vizsgáló kötetéről.